

TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

GUDIKATUR

AVV. DR. ILONA SCHEMBRI

LL.B., LL.D., LL.M. (Lond.), Ph.D. (Birm.)

Udjenza tad-19 ta' Frar 2024

Talba nru. 308/2020 IS

MAJA BROWN (I.D.214997 (M))

VERSUS

**MARCEL U CHARMAINE MEILAQ EŻERĊENTI L-
KUMMERĊ BL-ISEM ST. BERNARDS FIRST AID &
SAFETY TRAINING INSTITUTE**

IT-TRIBUNAL,

Ra illi b'Avviż tat-Talba ipprezentat fit-2 ta' Diċembru 2020 (a fol. 1 u 2), l-attriċi talbet l-ammont ta' elf disġha mija u sittin Ewro (Eur 1960.00) mingħand il-konvenuti rappreżentanti h̄las għal servizzi ta' traduzzjoni reži fuq talba tal-konvenuti.

Ra illi l-konvenuti ġew debitament notifikati fil-15 ta' Ottubru 2021 (a fol. 12 u 15).

Ra illi l-konvenuti ipprezentaw ir-risposta tagħhom fid-19 ta' Ottubru 2021 (a fol. 16 sa 18).

Ra il-verbal datat 19 ta' Ottubru 2021 illi t-talba tkompli jinstema' bil-lingwa Ingliża imma s-sentenza tingħata bil-lingwa Maltija (a fol. 13 u 14).

Ra illi saru diversi seduti fir-rigward ta' dan il-każ u xehdu diversi persuni.

Ra illi fis-6 ta' Diċembru 2021, l-attriċi għalqet il-provi (a fol. 41).

Ra illi fit-22 ta' ottubru 2024, il-konvenuti għalqu l-provi (a fol. 98).

Ra l-atti proċesswali.

Ra illi din il-kawża tħalliet għal sentenza.

Ikkunsidra

Mill-atti proċessawli, dan it-Tribunal seta' jinnota illi l-attriċi u l-konvenuti kienu tkellmu sabiex isiru xi traduzzjonijiet ta' xi dokumenti bil-lingwa Serbjana.

Id-diżgwit bejn il-partijiet qam jekk kienx hemm kuntratt bejn il-partijiet u għaldaqstant, l-attriċi hix dovuta għall-ħlas mill-konvenuti.

Kuntratt bejn il-partijiet

Sabiex ikun hemm kuntratt bejn il-partijiet, kien hemm il-bżonn illi jkun hemm offerta mill-attriċi u aċċettazzjoni tat-tali offerta mill-konvenuti, u dak skond il-Liġi nostrana tagħna u anke hekk kif il-Qrati tagħna kellhom diversi opportunitajiet sabiex jiddiskutu tali punt, fosthom, fis-sentenza ***Brands International Limited gja Charles Mercieca & Co. Ltd vs Brigitte Gauci Borda School of Ballet Ltd.***¹

Inoltre', *stante* li l-attriċi u l-konvenuti iddiskutew xogħol ta' traduzzjoni, tali kuntratt seta' jkun konkluz bejn il-partijiet kemm verbali u anke bil-kitba. Mill-provi prodotti tul il-proċess, hu evidenti illi l-partijiet qatt ma ffirmaw ebda kuntratt bejniethom meta ddiskutew ix-xogħol tat-traduzzjoni, u dan kif jidher mix-xhieda ta' l-attriċi Maja Brown, datata 27 ta' Ottubru 2022, u li tinsab a fol. 31 sa 39, fejn qalet illi "*Normally when I have a new client I sign a contract of services and I ask for a deposit, but seeing that they were contact of George I assumed there was no such need.*"

Gjaladarba tali kuntratt bil-kitba ma jinsabx, it-Tribunal ried jifhem jekk kienx hemm kuntratt verbali bejn il-partijiet sabiex it-Tribunal ikun jista' jasal għall-konkluzjoni jekk l-attriċi hix dovuta l-ammont imsemmi minnha fl-avviż tat-talba.

L-attriċi Maja Brown xehdet fis-27 ta' Ottubru 2022, u liema parti mix-xhieda tinsab a fol. 31, is-segwenti:

"The Witness: ... So, I gave her an approximation of the cost. And I did say that the price was twenty Euros (€20) per two hundred twenty (220) words, which is a normal translator page. One thousand eight hundred (1800) characters including spaces or two hundred twenty (220) words, is the same. And she agreed...."

The Tribunal: When had you informed them of the price?

The Witness: Before the job even began. Because obviously you have to give the client an idea .. an approximation of the cost..."

Biss pero', filwaqt li l-attriċi ippruvat tittenta tgħid fit-tali xhieda illi kienet infurmat lill-konvenuti dwar il-prezz qabel ma bdiet ix-xogħol tat-traduzzjoni u anke illi l-konvenuti kienu aċċettaw tali prezz, mid-dokumentazzjoni ipprezentati mill-attriċi innifisha, u liema dokumentazzjoni tinsab a

---

¹ 13 ta' Frar 2009, Qorti tal-Appel, Ref.: 235/2005/1

fol. 34 u 35, turi mod ieħor. Skond l-email illi l-attriċi baġtet lill-konvenuti fis-7 ta' Settembru 2018, u li hi mmarkata bħala Dok. MB u li tinsab a fol. 34 u 35, tali dokumentazzjoni turi biċ-ċar illi *"Giving a precise cost is nearly impossible in our field of work with powerpoint presentations, since word count is not straightforward as it is with documents in word format; it is only possible to give the correct word count once the document is translated."* Fl-istess dokumentazzjoni, l-attriċi ittentat tgħid illi kienet infurmat lill-konvenuti qabel ma bdiet ix-xogħol bil-prezz imma tali sentenza hawnhekk immarkata, u liema sentenza kitbitha l-attriċi innifisha f'din l-imsemmija email, twassal lit-Tribunal sabiex jikkonkludi fuq bażi ta' probabbilita' illi l-attriċi ma kinitx infurmat lill-konvenuti bil-prezz qabel ma bdiet ix-xogħol tat-traduzzjoni. Anke fil-kontro-eżami, l-attriċi Maja Brown, meta xehdet fis-6 ta' Diċembru 2022, u liema xhieda tinsab a fol. 42 sa 49, ittentat tgħid illi ikkomunikat mal-konvenuti qabel fuq il-prezz, biss pero' qalet ukoll illi *"...and work count can only total and precise work count be done after the translation has been done"* (a fol. 44). Il-kopja tal-email ipprezentata mill-attriċi u li tinsab a fol. 39 ukoll ma tindika bl-ebda mod illi l-attriċi u l-konvenuti kienu qablu fuq il-prezz jew b'xi mod iddiskutew kif ser imexxu.

Il-konvenuta, Charmaine Meilaq, ipprezentat affidavit bil-fatti u ukoll kopja ta' diversi emails li kien hemm bejn l-attriċi u l-konvenuta. L-email bejn il-partijiet li tinsab a fol. 61, tneħhi kwalunkwe dubju f'moħħ it-Tribunal li seta' kien hemm kuntratt bejn il-partijiet għaliex l-attriċi baġtet email lill-konvenuti illi tgħid is-segwent: *"Sorry if there was a misunderstanding. One could only give an approximate cost unless it is a word document with a clear word count. Roughly the charge is 20 euros per translation page, which is based on 250 words or 1800 characters incl. spaces. There are regular translation standards"* (a fol. 61). Tali email hi datata 24 ta' Awwissu 2018 b'dan illi għaldaqstant, it-teżi tal-konvenuti illi kkomunikaw mal-attriċi fis-16 ta' Awwissu 2018 u ma ftehmux xejn imbagħad irċevew email mingħand l-attriċi bil-prezz tax-xogħol u li mexxiet bix-xogħol mingħajr ma kien hemm ftehim bejn il-partijiet hi iktar kredibbli. Ukoll, f'waħda oħra minn dawn l-email li saru fl-istess ġurnata, li tinsab a fol. 63, jidher ċar illi l-konvenuta, għal darb'oħra u fl-istess ġruanta u ċioe' fl-24 ta' Awwissu 2018, kienet infurmat lill-attriċi illi hi qatt ma ftehmet mal-attriċi biex tibda x-xogħol u l-attriċi ma rrisponditx għal tali email. Dan it-Tribunal jemmen illi li kienu Maja Brown kienet verament ftehmet mal-konvenuti sabiex tagħmel ix-xogħol, kienet tieħu din l-opportunita' u tirrispondi għal tali email u tagħmila ċara x'kien il-kuntratt bejn il-partijiet. Hemm diversi emails oħrajn illi juru n-nuqqas ta' rispons min-naħa tal-attriċi fl-imsemmija ġurnata.

Filwaqt illi t-Tribunal jifhem illi jekk ikun sar kuntratt verbali ma jkun hemm xejn bil-kitba, pero' dan it-Tribunal jifhem ukoll illi huwa fl-interess ta' min jallega li jieħu ħsieb illi jkollu l-provi neċessarji sabiex jissusstanzja l-baži tat-talba tiegħu. Ma hux aċċettabbli per eżempju illi l-attriċi tixhed in kontro-eżami fis-6 ta' Diċembru 2022 illi ma tiftakarx kif infurmat lill-konvenuti dwar il-prezz tat-traduzzjoni qabel bdiet ix-xogħol. Kien fl-interess tagħha illi żżomm tali dettalji.

Inoltre', l-attriċi Maja Brown xehdet fis-27 ta' Ottubru 2022, u liema parti tax-xhieda tinsab a fol. 33 illi *"Well, when Mrs Meilaq told me that she wants nothing to do .. then obviously I didn't send the final: but I have a copy, I can provide it to the Court"* b'dan illi anke li kieku kien hemm ftehim verbali bejn il-partijiet, l-attriċi kellha l-ewwel tibgħat ix-xogħol lill-konvenuti sabiex tiftaħ kawża għall-ħlas għaliex li kieku kien hemm kuntratt bejn il-partijiet, tali kuntratt kien ikun jikkonsisti illi l-attriċi tagħmel xogħol ta' traduzzjoni u l-konvenuti jħallsu għal dan ix-xogħol. Għaladarba l-attriċi ma

batitx ix-xogħol, hi ukoll naqqset milli tonora sehma fil-kuntratt.

B'dan illi t-Tribunal hu konvint fuq bażi ta' probabbilita' illi ma kien hemm ebda kuntratt verbali jew bil-kitba bejn il-partijiet *stante* illi ma kien hemm ebda offerta mill-attriċi u ebda aċċettazzjoni tat-tali offerta mill-konvenuti hekk kif spjegat hawn fuq.

Preskrizzjoni

Il-konvenuti fir-risposta tagħhom eċċepew il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 2149 (c), u liema artikolu jipprovdi, fost oħrajn, illi l-azzjonijiet ta' persuni illi jeżerċitaw professjoni għad-drittijiet tagħhom u għall-ispejjeż li jkunu għamlu, jaqgħu bil-preskrizzjoni ta' sentejn, u liema sentejn jibdeu jgħoddu mid-data ta' meta sar ix-xogħol.

F'dan il-każ, hu evidenti mill-proċess, illi x-xogħol tat-traduzzjoni sar fl-24 ta' Awwissu 2018, u dan fost oħrajn, skond l-affidavits tal-konvenuti u d-dokumentazzjoni ppreżentata u li jinsabu a fol. 52 sa 68. Skond ix-xhieda tal-attriċi Maja Brown, liema xhieda hi datata 27 ta' Ottubru 2022 u li tinsab a fol. 31 sa 39, tali xogħol tgħid li spiċċa fis-27 ta' Awwissu 2018.

Fis-sentenza *Andrew Vassallo General Trading Limited (C 45790) ('l-appellata') vs. Christopher Mifsud (K.I. nru. 278082(M)) ('l-appellat')*,² gie ritenut illi:

“Jinsab paċifikament ritenut (fn. 2 Fenech Plant Hire Limited vs P. Montebello - Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), deciża 13 ta' Marzu 2009.) illi meta l-konvenut jeċċepixxi l-preskrizzjoni, il-Qorti qabel xejn trid teżamina jekk il-preskrizzjoni eċċepita hijiex opponibbli għat-talba u għall-azzjoni kif imfassla u, f'każ affermattiv, għandha tipproċedi biex tiddetermina d-data li minnha għandu jitqies li dak it-terminu preskrittiv beda jiddekorri (jekk il-preskrizzjoni m'hijiex altrimenti sospiża ai termini tal-artikoli 2123 et seq. tal-Kodiċi Ċivili) kif ukoll jekk dak it-terminu, jekk iddekorra, gie interrott għal motiv dedott mill-parti kontra min giet sollevata l-eċċezzjoni.”

F'dan il-każ, dan it-Tribunal jirreferi għall-artikolu 2128 tal-Kodiċi Ċivili (Kap. 16) illi jipprovdi illi l-preskrizzjoni tinkiser b'att ġudizzjarju. Il-liġi sussidjarja 12.12 tipprovdi definizzjoni dettaljata ta' att ġudizzjarju b'dan illi tipprovdi illi "*att ġudizzjarju tfisser kull att jew skrittura preżentata fir-reġistru, jew li toħroġ minn, xi Qorti, Tribunal jew Bord f'Malta, u kull att jew skrittura preżentata, jew li toħroġ minn, xi Qorti, Tribunal jew Bord barra minn Malta, li tista', bis-saħħa ta' xi liġi jew trattat, tiġi notifikata lil xi persuna f'Malta, ida ma tinkludix il-mandati u l-ordnijiet imsemmija fit- Titolu VII tat-Tieni Ktieb u fit- Titolu VI tat-Tielet Ktieb tal-Kodiċi.*" Għal kull buon fini, dan it-Tribunal jiċċara illi filwaqt illi huwa minnu illi liġi sussidjarja trid tkun interpretata fl-ambitu tal-Att ewlieni illi taħtu tkun saret il-liġi sussidjarja, kemm il-Kap. 12 kif ukoll l-Kap. 16 jirregolaw ic-ċivil, fejn il-Kap. 12 jikkellem fuq il-proċedura u l-Kap. 16 jikkellem fuq is-sustanza, b'dan illi t-tnejn li huma wkoll jikkellmu fuq l-istess prinċipju; il-preskrizzjoni u allura b'dan illi l-liġi sussidjarja 12.12 tista' tkun applikata f' termini ta' definizzjonijiet għall-Kodiċi Ċivili, kif inhu f'dan il-każ sabiex wieħed jinterpreta fhix jikkonsisti att ġudizzjarju.

² 15 ta' Settembru 2023 (Qorti tal-Appell) (Ref.: 81/2019/1)

Hu evidenti mill-proċess illi l-attriċi m'għamlet xejn biex twaqqaf il-preskrizzjoni. L-attriċi Maja Brown fil-kontro-eżami tagħha li sar fis-6 ta' Diċembru 2022, u liema parti mill-kontro-eżami tinsab a fol. 41 u 42, qalet is-segwenti:

"Dr. Alan Zerafa: I have one last question. From the 24th August of 2018, which is the date of that email, until you filed this case, have you ever sent my clients a judicial letter?"

The Witness: Yes.

Dr. Alan Zerafa: Any other a judicial letter?

The Witness: Yes.

...

The Tribunal: Wait wait; explain to her what a judicial letter is.

The Witness: Yes, I know what a judicial letter is; I believe we did send it. I will have to check with Dr. Montalto ...

The Tribunal: A letter through Court?

The Witness: Yes.

The Tribunal: In court?

The Witness: Yes. They didn't respond it.

Dr. Alan Zerafa: Ok. Can you exhibit it next time please?

The Witness: Yes. I do."

B'dan illi pero' l-attriċi Maja Brown qatt ma pprezentat tali ittra uffiċjali tul il-proċess u li allura ma jhalli ebda dubju f'moħħ it-Tribunal illi l-attriċi Maja Brown qatt ma nterrompiet il-preskrizzjoni u li s-sentejn mid-data ta' meta sar ix-xogħol għaddew *stante* illi x-xogħol sar f'Awwissu 2018 u l-attriċi fethet din il-kawża għall-ħlas f'Diċembru 2020 b'dan illi l-azzjoni tal-attriċi hi preskritta. Dan it-Tribunal jinnota illi għalkemm hemm differenza bi ftit jiem bejn id-dokumentazzjoni illi turi d-data ta' meta sar ix-xogħol għal dak li xehdet l-attriċi Maja Brown, hekk kif huwa innutat iktar 'il fuq, tali diskrepanza ta' ftit jiem ma hix biżżejjed sabiex tali azzjoni tal-attriċi ma tkunx preskritta.

Hu wkoll evidenti mill-proċess illi l-attriċi Maja Brown ma ttentatx tirribatti tali eċċezzjoni mressqa mill-konvenuti.

B'dan illi għaldaqstant, dan it-Tribunal hu tal-fehma illi tali azzjoni tal-attriċi hi preskritta.

Decide

Għaldaqstant, dan it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jiċċad it-talba tal-attriċi.

L-ispejjeż tal-proċeduri għandhom jiġihallu mill-attriċi.

Avv. Ilona Schembri

Ġudikatur